

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 20 K Félévre . . . 110 K
 Egyévére . . . 55 K Egész évre . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

„Nagy udvar vette körül“

Igy ír az „Egyetértés“, természetesen Baltazar Dezsőről. De nem mulasztja hozzá tenni azt sem, hogy a becslés és ragaszkodás jeleivel vették körül a tanács tagjait is. (Hogyne, hiszen felik a családból!) Ime a kettő egy. Véd- és dacszövetség. Együtt buk- nak, vagy állnak a debreceni közélet poron- ján. Ha jó az egyik, jó a másik is. Ha győz az egyik, győz a másik is. Kell-e néked, Deb- recen népe az eddigi városi gazdasági tanácsostul, deficitesül és pótdóstu? Az „Egyetértés“ azt mondja, hogy igen: a városi tanács tagjait a gazdasági állandó tisztelet- adással vette körül.

Sokan vannak, kik még az erős hangot sem értik meg. Hát akkor ezek hogyne ma- gyaráznák félre a vendéglátó gazda illetudá- sát és hogyne kovácsolnának a saját javukra eskölcsi tőkét belőle. A magyar ember tisztel- séggel körzönti vendégét s a vendégjog oltal- mat bárki élvezi, ki a vendéglátó hajlék kü- szőbét állépte. Órámitás azonban, ha valaki ezt másképpen magyarázza.

De mi sem akarjuk magunkat félrevezet- tetni. Tudjuk azt, hogy ez a révideje, főleg az igazoló eljárás megindítása óta előkészített szövetség sok ingadozó politikát és veszett ügyet megerősített: bár azt sem felejtsük el, hogy a vakmerő kezeket, melyek a történelmi események robogó kerekei után kapkodnak, végül is véres csatákban szokták az esemé- nyek leszárgatni onnan.

Kivánunk volna, hogy az eseményeket a kölcsönös belátás bölcsesége áldozatok és ke- serűség nélkül készítsék elő. A magunk részé- ről erre meg is tettünk mindent és mindig csak utolsó kényszerűségből nyultunk hozzá az ultima ratiohoz.

Ezt óhajtanók jövőben is. Csakhogy min- dig újabb csalódások fogyasztják reményein- ket. Érdekcsoportok szemérmetlen önzése és a személyes érvényesülésre irányuló vak törtéte- s, a történelmi szereplés marikakus vágya sokak- nál képes a legnagyobb közéleti értékeket is az egyén szolgálatába hajlítani.

Mintha minden az egyén érdekében, vagy az egyén ellenére történne ezen a nagy világon. Vannak emberek, kik önfelédit nagy- zásokban saját maguk körül látják forogni a világot. S ha egyszer-egyszer a tények mégis ezeknek ellenkezőjének tud-tára ébresztik, égő faklya után nyulnak s inkább felgyújtják — ha tudják — a világot, amely nem tud és nem is akar térdre ereszkedni előttük. Le kell fogni, le kell kötni ezeket a gyujtogatni készülő kezeket, mielőtt lángbortanak a világot, a mi szűkebb, debreceni és tisztántuli kisebb világunkat.

Az ország mai szerencsétlenségében egyet- len vizsgáló mozzanatot találtunk: a keresz- tyén felekezetek közötti együttérzésnek a fel- bresztését. Ha minden keresztyén magyar egy- mássra találna a nagy nemzeti összeomlás után, akkor még elmondhatnók, hogy van még re- ményég az újjászűlésre, hogy lesz még egy- szer ünnep a világon. Ha sikerülne a feleke- zeti visszavonás rákfenéjét politikai életünkben egyszerűsmindenkorra kiűzőbőlni, akkor talán még azt is elmondhatnók: még ezeket a szer- vedéseket is érdemes volt álcálni.

Csakhogy éppen itt fejeget a legkeser- vesebb, mert legsúlyosabb csalódás. Elfogu- latlanságunkhoz, emelkedettségünkhöz hiven el- kell mondanunk, hogy mind a két fél részé- ről. Katholikus részről az egyházjog bizonyos

rendelkezéseinek kéréhetetlensége miatt a re- verzálisok szorgalmazása volt az az üszök, mely a béke templomának gyűlékony födelére hullott. Nem akartunk hinni szemeinknek, mi- kor erről olvastunk. Hiszen a katolikus egy- ház történelmi intuítióval ismerte fel a véres napokban igazi nemzeti hivatását és a meg- étés, méltánylás és testvéri érzések melegével nyújtotta kezét együttműködésre a magyar protestáns férfiaknak. Nem is hitük volna ezt, ha nem Ráfiay evangélikus püspök panaszoja ezt föl, aki mindenütt ott volt a Prohászka- kal, ahol a közös munkára vállalkozni kellett és mindenüvé oda is állították az erősebb fél- nek emberei, ha bizalmukra akartak méltatni valakit. Hinnünk kellett hát a hihetel- tent. De nem akartuk hasábjainkon szóvá tenni a dolgot. Eliszonyodtunk a veszedelem láttára, mely vele járhat e téren minden bal- lépéssel. Csodára vártunk, aminek jönnie kell, hogy rossz álomnak hitesse el velünk a való- ságot. És hittünkben nem csalódtunk. A csoda itt van, a legkedvesebb való alakjában.

A nemzetgyűlésen a legilletékesebb egyén, Prohászka püspök jelentette ki, hogy ebben az ügyben maga a hercegprímás fog Rómába utazni. Hisszük, teljes sikerrel. A Vatikán nem nyújthat méregpoharat a nemzetnek, mely olyan keservesen megbűnhődte már, — óh hányszor bűnhődte meg — a multat s jövőndőt.

Mindkét fél részéről. . . Ezt mondtunk fentebb. Igen, mindkét fél részéről.

A közvéleménynek megvan a maga súlyos ítélete arról a férfiről, kit, címünkbe írt sza- vak hiraadása szerint, állítólag „nagy udvar vett körül“. Ezt a közvéleményt nem mi teremtettük, mi csak gyöngye tolmácsai voltunk annak. Ez a közvélemény ítélte fölötté a fővá- rosban és a Dunántul, mielőtt csak kapcsola- tunk is lett volna velük; és fájdalmas élesség- gel ítélte fölötté az agonizáló erdélyi magyar-

ság, hová ma sem hallatszik el a szabad magyar sajtónak a szava.

És ő udvart járát maga körül. És azzal a jelszóval hordják körül a lobogó faklyát a béke szentséges templomának ereszei alatt, hogy aki őt támadja, a kálvinistákat támadja; aki az ő politikai hibáit dokumentálja, a ma- gyar református egyházatrontja meg! Hát olyan gyöngye a magyar kalvinizmus, hogy sorsa egyetlen emberétől függ? Hát olyan társadalmi alakulás az, mely tagjainak még tévedéseivel is kotelezi magát azonosítani? Avagy a csalhatatlanság elvét fogadta el s ruházta rá vezető tagjaira.

Hát nem gondolják meg azok, akik a mentő akcióhoz csatlakoznak, hogy a kálviniz- mus jövőjéért a legsúlyosabb felelősséget vál- lalják? Hát protestáns érdeke, hogy protestáns vezérférfiak bottársaival az egész protestantiz- must azonosítsák? A református egyház érdeke, hogy bármikor is valaha a magyar nemzet közvéleményének egészével szembe állítsák a magyar vallást, a magyar kálvinizmust? Hát megtörtént-e az már valaha a magyar történe- lem folyamán? Most akarják ezt azért, hogy egy ember helyzetén könnyítsenek?

A magyar kálvinizmus érdeke mindig az volt, ami a magyarzágé. Az ma is. — Aki nemzeti újjászűlésünknek utjában áll, azt elsöprik az események. Azért senki ne vonszolja oda magát, a rohanó kerekek alá a kálvi- nizmust, mert annak épégére a magyar jövő- nek, a magyar nemzeti géniusznak szük sége van.

Könnyműtű kezek ne rántsák magukkal a magyar református egyház tisztántuli részét s ne hurcolják a történelem ítélőszéke elé a magyar kálvinizmust, mert az súlyos igazság- talanságokat és sok történelmi szerencsétlen- séget vonna maga után.

A nemzetgyűlés ülése

Nyugatmagyarország ragaszkodása

Budapest, április 20. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülésén Huber János (ker. c. párti) képviselő Sándor Pál szombati be- szédjével polemizál és leszegezi, hogy a Ká- rolyi-forradalmat, a zsidóság csinálta destruk- tív sajjójával, mely még ma is folytatja nem- zetellenes működését. Szól a területi integritás kérdéséről és Nyugatmagyarország nevében kijelenti, hogy ők ragaszkodnak az ezeréves Magyarországhoz, annak minden részéhez és sohasem fognak az ország szétdarabolásába belenyugodni, Soós Károly honvédelmi mi-

niszter a honvédtisztek mellőzésére válaszolva kijelenti, hogy vannak közös tisztek is, de a tisztikar zöme és a honvédelmi minisztérium személyzete a honvédtisztekből került ki. Fer- dinándy Gyula igazságügyminiszter benyújtja az áruuzsoráról szóló törvényjavaslatot. A ja- vaslat büntető rendelkezései szerint az árdra- gitási vétség 1 évi fogházzal és 100 ezer korona pénzbírsággal, a büntett 5 évi fey- házzal és 500 ezer korona pénzbírsággal bü- ntetendő, visszaesés esetében pedig teljes va- gyoneklobzásával sújtandó.

A san-remói tárgyalások

San-Remó, április 20. (N. St. t. j.) Nitti olasz miniszterelnök Scialoja külügyminiszter társaságában megbeszélést folytatott Lloyd George, Millerand miniszterelnökökkel és Lord Cursonnal. Először a török kérdést vitatták, azután a német gazdasági és pénzügyi kér- désre került a sor, végül az orosz kérdést tár- gyalták.

A szocialisták szavaznak

Budapest, április 20. (Nemz. St. tel. jel.) A magyarországi szociáldemokratapárt tegnapi pártértekezletén elhatározták, hogy a párt nem fogja befolyásolni tagjait a községi választá- sokon való részvételben.

Az entente megszállja Törökországot

Bécs, április 20. (N. St. t. j.) Hir szerint Foch marsall javaslatot terjeszt elő Törökország meg- szállására, amelyhez 300,000 ember szükséges.

A cseh nemzetgyűlés erőpróbája

Prága, április 20. (A Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlésen Kramarz nemzeti demokrata pártja csufos vereséget szenvedett azzal a két jelszóval egyetemben, melyet követett: a nacio- nalizmussal és a panzlávizmussal. Ujabbam más két jelszó kezd tért hódítani Csehszlová- kiában és pedig a szocializmus és a föld- reform. A nemzetgyűlés legerősebb pártja a szociáldemokrata part ugyan, de a prágai kle- rikális párt is jelentős sikereket tud felmu- atni.

Reminiscenciák

Debrecen sz. kir. város politikai és közgazdasági életében nagy utra szóló határkövet jelent Fráter Imre és Kovács Sándor halála. Ők voltak a Tisza Kálmán idejében megalakult országos szabadelvű párt hatalmának letéteményesei Debrecenben; az első, mint a párt elnöke, a második, mint a párt ügyeinek lángeszű, vasakaratu főintézője. Mindketten puritán jellemű, tisztakezdű, ugynevezett egyszerű szürkekabátos emberek voltak, de míg éltek, úgy a városi tanács, mint a közgyűlés működésében, az ő puritán egyéniségük tükröződött vissza.

Az ő idejükben a politikai stréberség nem tudott érvényesülni Debrecenben. Tanubizonyságot tehetne erről a mostani polgármesterünk. Közgazdasági tekintetben nem kell egyebet felhozunk Fráter Imre és Kovács Sándor áldásos működésére — annál, hogy az ő idejükben Debrecen város polgársága nem ösmerte a községi pótdadót, mert mindkettejüknek több ízben kijelentett állásfoglalásuk e tekintetben az volt, hogy míg ők élnek, nem lesz pótdadó.

Ha jól emlékezem, mindketten az 1890-es évek elején haláltak meg. Fráter Imre az álmosdi kisbirtokához nem szerzett semmit, Kovács Sándor pedig valósággal szegénységben hagyta itt családját, pedig mint a város főügyészének, annyi éveken keresztül bőséges alkalmat volt volna nagy vagyont is gyűjteni.

Fráter Imre után nagyot változtak a viszonyok. Mindenekelőtt ki kellett előbb szorítani a közgyűlésből a konzervatív természetű keresztyén polgárokat, az u. n. „civiliseket”. Ki is lett a szorítva s jöttek helyettük a zsidók, akik Horváth Mihály történetíró tanítása szerint már az Árpád-názi II. Endre király alatt annyira kiszaporították a népet, hogy emiatt országos lázadástól lehetett tartani, — s akik ezóta is állandóan folytatják nálunk ezt a mesterségüket. Őrök szegénye marad Debrecennek az, hogy a zsidókat elősegítették ezen munkájukban a keresztyén szabadkőművesek.

Át is alakították szépen a törvényhatóság arculatát. Tessék megnézni a várost! milyen arányban ülnek a közgyűlési teremben a zsidók? De a mi a fő, tessék megnézni, hogy minden fontosabb bizottságban (jogi, pénzügyi) a zsidók vezetnek, — ifj. Schwarcz Vilmos, Békés, dr. Freund, dr. Fehér, Debreceni Jenő, és a jó Isten tudja még hány zsidó, — irányítják Debrecen város tanácsát szakvéleményükkel.

Lett is aztán általános hadás Debrecenben, — Milyen lett a csatornamű? Milyen lett a vízvezetéki vízmű? Mi lett a város rendezésből? Milyen lett rövid néhány év alatt a város vagyoni mérlege!? Több az adósság mint a vagyon, s a községi pótdadó 200 % körül jár. Milyen lett a hagyományos hazafiság? Hódoló deputációvá változott át az oláh király előtt! Píuj! Örök szegénye marad ez is Debrecennek!. A török hódoltság idejében sokkal nagyobb veszedelmek között forgott Debrecen város, s ekkor termettek a legnagyobb előjárói, a D. boziak, Vigkedvő Mihály stb., akik a sirjukban fordulnának meg, ha ösmernék mostani vezetőink oláh deputációs munkáját.

Mit szólunk a pártügyekről? Mióta néhai dr. Kola János volt ügyvédi kamarai elnök a szabadkőművesek nagymestere képviselővé választottai, azóta sohasem tudunk megszabadulni a zsidóktól, ők irányítják a párt ügyeit, ők tartják kezükben a párt hatalmat, egy egy zsidó ügyvéd áll vezetőként a kerületekben. Neveket nem említek, úgy is tudja mindenki, hogy kiről van szó.

Emlékezzünk csak vissza a nem is olyan nagyon régi időkre, amikor egy Révész Imre, egy Tisza Kálmán, gróf Szapary Gyula, gróf Ráday Gedeon, Thaly Kálmán stb. mind megannyi egy-egy történelmi név viselői, képviselték Debrecen városát a parlamentben! Hol állunk most ettől?

Annak, hogy a szabadkőművesek, helyesebben a zsidók, ennyire elhatalmasodtak rajtuk, részben saját éheteienségünk, de legfőképpen vezetőink az okozói. Am viseljük is erre a következményeket, mert hogy a reakciónak be kell következni, az bizonyos!

Valami büzlött egykor Dániában, valami nagyon büzlik most Debrecenben, a rohadás erjedésbe ment át. Hgyjük, reméljük, hogy e büzös folyamat lezajlása után egy szebb, boldogabb jövő virrad reánk — más emberekkel.
Nagy idők tanuja.

Az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga Debrecenben

Hothy mondotta: „Hadseregünket nem győzték le, hanem belső frontunk ingott meg, ez okozta összeomlásunkat”. Meg kell érteni, át kell érezni e szavak nagy jelentőségét. Munkálkodni kell azon, hogy a jövőben ez többé elő ne fordulhasson. Mindenkinek, aki keresztyén és magyar, össze kell fogni és szervekedni, hogy a múlt sötét napjai többé vissza ne térjenek.

Ha a közelmúltak tanulságait le akarjuk vonni, könnyen megláthatjuk, hogy azért sikerült belső és külső ellenségeinknek rajtuk oly könnyű szerezni uralmát, mert a magyarság nem volt szervezve. Miért kerekedhetett, jóformán pillanatok alatt, fölének a kommunista és miért sétálhatt be az oláh? Azért, mert megvoltak szervezve és mert a szervezéssel a talajt kellőleg előkészítették. A kommunizmus kifejlődéséről nem is beszélünk, hisz szemünk előtt folyt le és már sokszor tárgyalták, de azt mégis kevesebben tudják, hogy az oláhok Erdélyben, a Maros mellett stb. mikép voltak megszervezve. Itt az oláh tanító, pap, jegyző, ügyvéd, gyógyszerész és több efelék mint egy-egy pillér volt, mely maga körül csoportosította oktatással, előadással, sőt gyakran pénzzel az oláhjait és egy intésre vezette őket, ők pedig vakon követték vagy utasítása szerint cselekedtek. De ez hosszú évek kitartó munkájának eredménye volt.

Nem szabad többé előfordulni, hogy a jövőben bennünket bármi vész készülletlenül találjon, hanem szervezkednünk kell, hogy tömörit sorsfalakkal tudjuk a vész keletkezését, tovahaladását meggátolni.

Általában ezek az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga céljai. A Liga nem politikai párt, hanem társadalmi egyesülés.

Szűkebben meghatározva céljai a következők: 1. szóval és írásban a keresztyén nemzeti eszmét érvényre juttatni; 2. keresztyén sajtó megteremtése illetve pártfogása; 3. egymás kölcsönös segítése becsületel, nyílt eszközökkel és létesítendő intézményei útján, 4. szükségleteinknek keresztyén kereskedő és iparosoknál való beszerzése; általában bármiféle ügyes-bajos dolgainkban keresztyén testvéreinkhez fordulunk.

Tegnap tartott a Liga céljairól dr. Domonkos, a Liga budapesti központi titkára, előkelő társaság előtt igen érdekes előadást, egyben részben bemutatta a Liga eddig elért eredményeit. Városunkban is van egy már 1000-nél több tagot számláló társadalmi egyesület, a Magyar Szövetség, mely a bolsevizmus megszűnése után létesült; bár hamar felvirágozott, de az oláh megszállás alatt csak titokban működhetett, tovább fejlődésében meg volt bénítva.

Az oláh megszállás alatt Budapesttel nem érintkezhetett, mégis a megszállás megszűnése után kitűnt, hogy a két egyesületnek teljesen azonos céljai és feladatai vannak. Ezért a Magyar Szövetség határozatlanul kimondotta, hogy mint ilyen, megszűnik, nem akarván hasonló célokkal és feladatokkal paralel működést kifejteni és a Liga debreceni osztagját fogja képezni.

A már megszervezett Magyar Szövetség törsoi útján néhány napon belül családfőinek ki fogja osztani a gyűjtő-íveket s a Magyar Szövetség tagjai ezután az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztagjának lesznek a tagjai.

Minden keresztyén és magyar jól fel-fogott érdeke, hogy a Liga tagja legyen. Minden keresztyénnek és magyarnak kötelessége a Ligát belépésével támogatni. Nő vagy férfi egyaránt, mint annak tagja, virelje a Liga jelvényét.

Háromszáz szabó sérelme

Szövéttük már a szabó kisiparosok sérelmét, melyet a közellátási hivatal okozott azzal, hogy a Csehországból hozott ruhaszöveteket Békés Lajos divatkereskedőnek adta kiosztás végett. E cikünket egészíti ki a szabó iparosok szakosztályának Koros Sándor elnök és társai által aláírt, következő nyilatkozata:

„Az összes szabók nem attól tartanak, hogy Békés Lajos a közellátási hivatal által beszerzett és neki szétosztás végett átadott szövetek javát a saját rendelői részére kiválasztja és a kisebb szabók csak a maradékot kapják, hanem az a sérelmük, hogy a városi tisztviselők részére szánt szöveteket olyan cégnek adta a közellátási hivatal, amely cégnek *szabó műhelye is van*.”

Ez az igazi sérelmünk. A múltban a Frank József és testvére cég volt abban a szerencsés helyzetben, hogy a tisztviselő uraknak egyenként osztotta szét a ruhaszöveteket és így juttott sok megrendeléshez, ugyanígy a többi szabóknak alig volt 2–3 öltöny megrendésük hetenkint, addig a Frank József és testvére cégnek hetenkint 80–100 öltöny rendelése volt. Annyi munkája volt e cégnek, hogy még Budapestre is kénytelen volt a ki-szabott munkát elkészítés végett küldeni. Ezért nem állhat meg a cég azon védekese, miszerint ők nem beszéltek rá senkit, hogy náluk csináltassa a ruháját és hogy az összes szövetekből csak 8–10 öltöny készült műhelyükben. Ha nem csalódnunk, Frank József ur annak idején a szakosztály ülésén maga jelentette ki, hogy 80–100 öltöny készítése van nála, holott akkor a többi szabónál alig volt munka. Az az állítás, hogy a Frank-cégnek a szövet elosztásból csak annyi haszna volt, hogy részint a jogosultak, részint a bolsevizmus alatt erőszakkal elvitték és csak a papírszöveteket hagyták raktárunkon, szintén sántit, mert tudomásunk szerint 2 vagy 3 szállítmányuk is volt szövetekből és lehet, hogy az utólag lehozott áruból maradt a komünig; ám azt elfelejti nyilvánosságra hozni a Frank-cég, hogy azokból a szövetekből mit takarított meg a saját részére olcsó pénzért, aminek azután a folytonos szövetdrágulás folytán bizonyára megvolt a jó kamatja.

Ezek előrebocsajítása után a debreceni szabóiparosok szakosztálya nevében tiltakozunk a közellátási hivatal azon eljárása ellen, hogy folyton ilyen sérelmek érjék a szabó iparosokat. Mert ha már szövethez jutott a debreceni közellátási hivatal, miért drágította meg a szövet árát 2 százalékkal a tisztviselők kárára? Osztotta volna szét a lakáshivatal a tisztviselők fogyasztási szövetkezte útján, hiszen a szöveteket éppen a szegény, rengyosodó tisztviselők felruházására szánták! De persze akkor nem kereshetett volna Békés Lajos 25,645 koronát, csak 2 százalékat az érkező szövetek értékének, minden befektetés és megerősítő munka nélkül, mert a szövetek szétvagdálását nem lehet valami fáradságos munkának tekinteni.

Ha a szöveteket a tisztviselők fogyasztási szövetkezte osztja ki, akkor nem drágul meg az öltöny olcsóbb szöveteknél 28–30, a drágább szöveteknél 54–56 koronával. Így szolgálja a közérdeket a közellátási hivatal! Befelejéssel még annyit: mikor keresünk mi szabók, a tő hercegének csufolt páriák, munkával 25,645 koronát? Magyarországon az ilyen csufolódást nevezik iparpártolásnak.

Igy a nyilatkozat, melyet a többek közt aláírtak a nem keresztyén szabók is! Ez is mutatja, hogy a közellátási hivatal eljárása az összes szabó iparosok sérelme, Békés Lajos lehet megelégedve.

De tekintünk a dolgok mélyére. A közellátási hivatal igazgatója ifju Schwartz Vilmos; ő szerez be közpénzen szövetet és az elosztást rábizta egyszer a Frank József és testvére, máskor a Békés Lajos cégre. A zsidó adja a zsidónak: egyik kézből a másikba kerül az áru és minden marokban ott ragad a reback!

Mi a lánc, ha ez nem az? Landau Izidor és társa veszi a szövetet Csehországból, alkalmasint ott is zsidóktól, elhozta Debrecenbe, itt illő haszonnal átveszi a közellátási hivatal igazgatója, ifju Schwartz Vilmos, akkor a vá-

rosi tanács úgy intézkedik, hogy a tisztviselők felruházására jusson. Nosza oda adja szétosztásra Békés Lajos hitsorsosnak, hogy annak is jusson 2 százalék rebach.

Milyen öntudatosan és vakmerően dolgoznak ezek a zsidók egymás javára!

Nyugdíjas katonatisztek szövetsége

A gazdasági életben a háboru óta bekövetkezett eltolódások a szövetkezeti eszme egyre határozottabb kibontakozására vezettek. Az azonos érdekek egyesülése a nyugdíjas katonatisztek társadalmi csoportjában is tetést öltött, kik báró Lukachich Géza altábornagy védnöksége alatt megalakították a nyugdíjas és rokkant katonatisztek és özvegyek országos szövetségét. Ez a szövetség, melynek messzemenő s az egyesek gazdasági érdekeire nézve rendkívül fontos tervei vannak, Debrecenbe delegálta Stiaszny Nándor őrnagyot, hogy a román iga alól felszabadult egész hajdusági körzetben megszerveze a szövetség helyi csoportját. Tekintettel arra, hogy ezen akció egy tekintélyes és ezidőszerint a maga erejére utalt társadalmi réteg talpraállítására irányul, a szövetség méltán elvárhatja az érdekeltektől, hogy teljes odaadással támogassák Stiaszny őrnagy misszióját.

Fent nevezett kéri az érdeklődőket, irodahelyiségében (Péterfia-u. 20. sz.) sziveskedjenek megjelenni. Hivatalos órák: d. e. 10—12, d. u. 3—5-ig.

Vissza a Kisgazda-Pártba

Budapest, április 20. (N. St. t. j.) A Kisgazda Pártban nagy örömet okozott Perla-ki Györgynek az elnökséghez intézett levele, melyben azt írja, hogy mivel a pártból való kiválását előidéző okok megszűntek, újból visszalép a Kisgazda Pártba.

A lengyelek tartják a frontot

Koppenhága, április 20. (N. St. t. j.) A vöröslőknek a lengyel front ellen intézett támadása meghiúsult.

Felhívás. A városi számvevőség felhívja a debreceni szőlősgazdákat, hogy a szőlőpermetezéshez szükséges rézgálicról az utalványok átvétele és a gálic árának a házipénztárba való befizetése végezt naponta d. e. 8—12 óráig városháza, emelet, 17. sz. szobában jelentkezzenek. A kiosztás a tavalyi alapon történik kgr. ként 30 K 60 fillér árban. A rézgálic kiosztását annak idején a lapokban közölni fogjuk. Városi számvevőség.

Nem szolgáltatják be a fagygyut. A zair és fagygyutó pont feijelentést tett a debreceni mészáros társaság ellen, hogy 1919 február 1 óta 1920 február 10-ig nem szolgáltatják be a fagygyut a központ debreceni kirendeltségének. A rendőrség a mészáros társaság tagjait (Nagy Jakab, Nagy Albert, Kohn Ernő, Schwartz Ignác, Kolb Jakab, Kun (Kohn?) Jeremiás és Lindenfeld Ignác) egyenként 400—400 korona pénzbírsággal sújtotta. Az enyhe ítélet ellen a rendőrségi ügyész fellebbezett és a városi tanács 1000—1000 koronára emelte fel a pénzbírságot. A büntetés elég enyhe, ha azt a nagy kárt tekintjük, amit okoztak. Így került a fagygyut a láncosok kezére és ezért emelkedett a szappan ára 8 koronáról 40 koronára. Ugyan hányszorosan keresték meg a mészáros társaság tagjai az ezer korona bírságot?

Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényeiből, mert közgazdasági életünket is keresztényen és nemzeti szellemben kell átalakítani, ha élni akarunk!

HIREK

Arcpírtó,

szeméremértő, izléstelen képeslevezőlapok a kirakatokban, erkölcsrontó, lélekméltelyező szennyiratok a könyvesboltokban: ez az, ami bőven van Debrecenben! Minden másból kifogytunk, minden másnak szükében vagyunk, — de ezekből a szemétdombra való veszedelmes arcátlanságokból tulontul sok van mindenfelé. Eredj a Piac utcára eredj az Egyház-térre, menj ki a Nagyalomásra, — megtalálod őket mindenhol. Mintha nem a kálvinista Rómában, hanem a zsidó Sodomában volnánk... Szegény magyar anya: óvhatod te drága gyermeked lelkét ezernyi gonddal és féltő aggodalommal mindentől, amit rossznak, csúnyának talál-sz magad is, — ha kiengeded az utcára, ha elküldöd az iskolába, kárba vesztett minden fáradságod és igyekezed. Utközben annyi bünt, annyi piszkot, annyi szennyvet lát képes ábrázolatokban, gyönyörű könyvek címeiben, címkepeiben, hogy messze tühajad az méltelyező erejében minden rossz példát, minden rossz társaságot. Oda, azokba a kirakatokba még nem hatott el a keresztényen világ erkölcsnemesítő lehetete. Ott még a zsidó liberálizmus büntös légkörében élnek az emberek. Csak az vigasztaljon meg istenfélő, keresztényen magyar anya, hogy a rendőrség nemsokára véget vet ennek az állapotnak is, mint véget vetett már sok-sok gonoszszágnak és lelki aljasságnak Debrecenben...

Egyetemi hír. Előadások államszámvetelantól az egyetemen helyszűke miatt egyelőre csak csülörtökön és pénteken tartatnak. Előadások kezdete délután 5 órakor.

Kiadják a fakompetenciát. A város a fakompetenciát az 1918. évről nem tudta kiadni a háztulajdonosoknak az oláh megszállás miatt, mert az oláhok lefoglalták a faraktárakat és elvitték a fát. Az erődívaltal most jelentette, hogy az igényjogosultak kielégítésére 2050 köbméter hasab és 325 köbméter vegyes boltfát raktározott el a Nagyerdőn. A számvevőség értesíteni fogja a háztulajdonosokat, mikor kezdek meg a fakompetencia elszállítását.

Idegen jószágok a Hortobágyon. A zempléni, ungi és beregi hegyi legelők elzárása folytán a mándi (Szabolcs) uradalom folyamodott a városhoz, hogy engedje meg 500—600 darab jószágának a Hortobágyra való kihajtását. A városi tanács a kivételes helyzetre tekintettel megengedte, hogy az uradalom a hortobágyi legelőre hajthassa jószágait. A legelőbért minden számos jószág után 100 koronában állapították meg, azonkívül fizetni kell még kútbért, bika és pásztorbért.

Mikor fizessék a munkásokat? A városi tanács elrendelte, hogy a mérnöki hivatal által alkalmazott munkások heti bérét vasárnap délelőtt fizessék ki ki. Ez ellen Kalenda Loránd mérnök előterjesztést tett a városi tanácsnak; hivatkozott ebben arra, hogy szombaton kellene a munkásokat fizetni, mert vasárnap már nem tudnak élelmiszert vásárolni és nem mehetnek templomba. Mikor előterjesztés e részét olvasta fel az előadó, széles mosolyra derültek a szabadkőmives arcok és elutasították az előterjesztést. Remélhetőleg közgyűlés elé fog kerülni ez az ügy. A munkás szabad vasárnapját nem szabad megcsontítani.

Katonatemetés. Debreceni háziezred első halottját kedden délután 4 órakor temették nagy részvét mellett. Fekete László nyilvántartó őrmester 41 éves korában agyszélhűdés következtében hirtelen elhalt. Bajtársai, az altisztikar, teljes számban kísérték utolsó útjára a katonazenekarral, mely a Csapó-utcán, Placon és Mester-utcán végig gyászdalokat adott elő. A temetésen a helyőrség tisztikara küldöttséggel képviseltette magát.

Ügyvédi körökből. Dr Pórszász Károly debreceni ügyvéd irodáját Darabos-u. 17 szám alá helyezte át.

Figyelmeztetnek a Debreceni Gazdasági Egyesület azon tagjai, kiknél az elh katonák kárt okoztak, hogy kárukat saját érdekében a város adóhivatalánál mielőbb jelentésk be. — Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Összeirási lapok beszoigaltatása. Felhivatnak azon katonaviselt egyének (tisztok és legénység), kik a nem ténylegeseket nyilvántartó hivatalból összeirási lapokat kitöltés végett átvettek, hogy ezen lapokat kitöltve, legkésőbb folyó hó 21-ig feati hivatalnak (Egyháztér 7. szám) büntetés terhe alatt adják be.

Közoiszoigálati alkalmazottak cukor-ellátása. Miután a 2000—1920 M. E. számú kormányrendelet értelmében a közisoiszoigálati alkalmazottak kedvezményes élelmiszert kiutalásban való részesítése helyezettett kiállításba, felhívjuk a város területén lakó összes közisoiszoigálati alkalmazottakat (vasutasokat, beszerzési csoport és a városi tisztviselők termelő és fogyasztási szövetkezetének tagjait) hogy a városi lisztiroda által jelenleg részükre kiadandó rendkívüli fogyasztási jegyeiket, amelyekre cukor lesz vásárolható, ne a helybeli kereskedőknél, hanem az összes Máv. alkalmazottak fogyasztási szövetkezeténél, a köztisztviselők beszerzési csoportjának tagjai, valamint a városi tisztviselők termelő és fogyasztási szövetkezet tagjai a pénzügyi palota földszint 13 sz. szobában levő hivatalos helyiségben jegyeztessék elő cukor kiutalásra. — A jelzett helyeken előjegyzett cukorjegyre kedvezményes árban fog cukor kiosztatni. Saját érdekükben nyomatékosan figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy rendkívüli fogyasztási jegyeiket a kereskedőknél cukorra való beváltásától tartózkodjanak, annyival is inkább, mert a beszerzési csoport és a máv. élelmészési hivatali a kedvezményes áru cukrot csak az általa kibocsátandó kedvezményes jegy és a városi szelvény ellenében fogja kiszolgáltítani. A városi szelvény hiánya esetén az illető kedvezményes cukorra való jogosultságot elveszti. D brecen, 1920 április 19. Köztisztviselők besz. csoportja, máv. élelmészési hivatal, Köztisztviselők termelő és fogy. szövetkezet.

Liszt Ferenc. Szombaton, április 24-én este 8 órakor Füredy F. Gusztáv negyedik előadásán Liszt Ferenc kerül bemutatásra. Az előadás közreműködik Heimlich Ilona, aki a Chopin estén oly nagyszerű, minden várakozáson felüli sikerrel mutatkozott be. Az előadás iránt ezúttal is igen nagy az érdeklődés, mely egyaránt szól az előadó személyének tárgyának, mindenképp pedig Heimlich Ilonának, ki valóságos közönségünk szívébe játszott bele magát és aki a Liszt-előadás is egészen rendkívüli dolgokat fog játszani. (Gárdos.)

Eljegyzés. Losonczy Mancikát eljegyezte Árva András Újpestről. (Mindem külön értesítés helyett.)

Cégváltozás. A helybeli Liebermann-féle könyvnyomda „Pannonia” könyvnyomdává vállalat cég alatt folytatja tovább működését. A cégben egyébként sem személyi, sem tulajdonjogi változás nem történt.

Legrosszabb nyakkendőit is ujjá alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűcs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmütermét Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Sebuschtör Ferenc fogászati műterme Már-utca 11. sz.

Művészet

A magyar zene tanszékének zenedai hangversenyét közönségünk nagy érdeklődése kísérte hétfőn este. Debrecen volt az első, mely zeneiskolájában nemzeti muzsikáknak tavaly külön tanszék-t állított, és meghívta tanárjaul Dr Szilágyi Imrét. A zeneiskola növendékei közül, de ezeken kívül is sokan jelentkeztek azóta lelkes érdeklődők, kikben lobog gyönyörű faji muzsikánk iránt a szeretet, ezek mindinkább részemlének arra, hogy mily felbecsülhetetlen érték, mily nagy érzelmi gazdaság rejlik a mi zenénkben, és mily vétek volna, ha engednők, hogy e dus nemzeti erőforrásunk mellett továbbra is oly részvétlenül mennénk el, mint az utóbbi 50 esztendőben, és elviselnők, hogy emiatt nótakincsünk java veszendőbe menjen. Mert hisz ezt szeretné egy-némely izraelita zenetanár, aki elég szemérmellen azt állítani, hogy a magyar zene kultusza sérti, lerontja muzsikus-intelligenciánkat,

és elég vakmerő tanítványait befolyásolni, és lebeszélni arról, hogy faji zenénk történeti fejlődésével és klasszikus színvonalu pompás anyagával megismerkedjék.

A növendék-hangverseny műsora úgy volt egybeállítva, hogy a 16-ik századtól, a krónikás-énekek korszakától elkezdve minden évszázad zenetermeke egészen a modern műdalig képviselve legyen. Így Bay Erzsike a Tinódi lantos Sebastyén dalai felett Thern Károly által írt fantáziát zongorázta el nagy technikai készséggel és átgondolással, a tanszék leány-növendékei a 17-ik század katolikus egyházi énekeiből énekeltek, a 18-ik század zeneirodalma Bihari János requiemjével volt képviselve négy kezdő, de tehetséges tanítványnak: Medgyessy Pál, Szoboszlav Anna, Riskó József és Galánffy Györgynek vonósnégyesében, a 19-ik századból pedig a szabadságharcis dalok közül a kellemes hangú Biró Jolán énekelt, a műdalt Csiky János és Fejlesztés Erzsike mutatta be meleg, tartalmas hangjával, és operairodalmunk remekeiből a Gál Ferenc feldolgozásában Erkel Bánk-bán rapsodiáját zongorázta befejezett virtuozitással és mély értelmezéssel Ballay Margit. A zongorakíséretet Bárdos Judith és Biró Etelka látták el sok érzékkel és precizitással. Annak kifejezésére, hogy a magyar költészet és a magyar zene mily szoros ölekezésben vannak egymással, szavaltot is tanított be a tanszék tanára: Szabolcskának (nem Adynak, oh nem!) két gyönyörű költeményét. Veress Margit szavalta ezeket nagy ráterettséggel és mély hatással.

A tanszék kedves, lelkes hallgatói, kik csaknem mindnyájan nemzeti viseletben jelentek meg, végezetül tanáruknak egy Horthy-nótáját énekeltek el.

Jól esett beszívni a Zenedében a fajmagyar tiszta levegőt, és örvendve konstatahadtuk, hogy a hazafias érzések éltető melegsége a szép hallgatóság szívét is rezgésbe hozta. A magyar zene tanszékének ez a célja, és ebben van törekvéseinek legszebb jutalma.

A DPIK. szombati felolvasó estélye. Férfys és megértő közönség jelenlétében folyt le a legnagyobb erkölcsi sikerrel a DPIK. felolvasó estélye szombaton délután 5 órakor a ref. kollégium dísztermében. Az estélyt megnyitotta a ref. tanítónőképző intézeti énekkar hangulatos és szép éneke, mely Tóth Lajos ének- és zenetanár kiváló és precíz begyakorlását dicséri. Az estély központját dr. Pap Károly egyetemi ny. r. tanár felolvasása képezte „Reformáció korabeli énekköltészetünkről”, melyben felolvasó az irodalomtörténeti szakavatottságával és kiváló hozzáértésével népszerűítő modorban énekköltészetünk első szép hajtásaira mutatott rá élvezetesen, vonzóan. Majd Nagy Viola úrlány adta elő frenetikus dallással Beethoven 32. Variationenjét s előadásában elsőrangú zenei klasszist nyújtott. Az estélyt bezárta a ref. tanítónőképző intézeti énekkar precíz és szép éneke. Ez első estélyt követni fogja még további három, amelyekre már most felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Szerdán C) bérletben: Elnémult harangok, színmű.

VIGSZÍNHÁZ:

Vasárnap délután: Felhő Klári népszínmű. Este: Elnémult harangok színmű.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése

* **Elnémult harangok** színmű ma este lesz műsoron. A hatásos gyönyörű darab eddig minden előadásával nagy érdeklődést keltett.

* **Fővárosi vendégek a színházban.** Tapolczay Dezső, a budapesti Városi színház művezető igazgatója a színház főrendezőjével holnap, csütörtökön érkeznek Debrecenbe, hogy megnézzék Honthy Hannát csütörtökön a „Pecsiirta” és pénteken az „Éva” operettek című szerepeiben. A Városi színház ugyanis Honthy szerződéselni kívánja.

* **Utazás a Marsba,** operett, melynek zenéjét dr. Tatay Zoltán írta, hétfőn kerül bemutatóra a Csokonai színházban. A bérletszűne-

tes előadásra jegyek csütörtökötől kezdve előre válthatók.

* **Mis Amerikan** a napokban érkeznek.

* **A 44 vagy 47 című szerelmi játékot** ma szerdán utoljára mutatja be az Uránia.

* **Gyérffás Dezső és Lenkffy Ica** kitűnőek a „Zangwil Mary Arn” című regényben, az Apollo második slagere a „Felderített bűnügy” című 3 felvonásos bűnügy. Előadások 7 és 9 órakor.

SPORT

A vasi gyalogezred sportünnepélye. Vasárnap délután a DTE nagygyerdei sporttelepén a vasi gyalogezred football csapata játszik Debrecen legrégebbi sportegyesületével, az 53 év óta fennálló Debreceni Tornaegyesület csapatával. A mérkőzés tiszta jövedelme a nemzeti hadsereg javára lesz fordítva.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért főszerkesztő felelős.

APOLLO	URANIA
Szerda, csütörtök április 21-22	Szerda április 21
Felderített bűnügy Bűnügyi dráma 3 felv.	44 vagy 47 Szerelmi játék 4 felvonás
MARY-ANN	Főszereplő:
Slager vigjáték 4 felvonás	Bárczy Ernő, Hollay K.
Előadások 7 és 9-kor.	Rendezte: Deésy Alfréd.
	Előadások 7 és 9-kor.

Csinos kiállítású tárca- és zsebnaptárak, előjegyzési és tömbnaptárak **Antalfy** papirkereskedésébe Szt. Anna- és Varga-u. sarok

Hamisfogakat töröttet is legmagasabb áron veszek Szt. Anna-u. 6

Eladó téglá
Értekezhetni Zöldfa-utca 8. szám.

A hushiány megszüntetésére a hortobágyi halastó a friss halárát különként
30 K leszállította
Naponia kapható
EGYI ÁZ-TÉR 6. SZÁM ALATT.

Vasszerkezetek
Redőnyök
Napellenzők
Lemezárak
Kerítések
Épületmunkák
Kovácsmunkák
Gazdaságifelszerelések készülnek
Piros Béla
lakatos műhelyében Péterfia-u. 32.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szög 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szög 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Ecet és friss töltésű Mohai Agnes viz kapható Fél-egyházy János fűszerüzletében	Erbély tanuló fizetéssel vagy — koszttal főlévételik Kiss Sándor fodrász Bádogos-utca 1. szám.
Eladó egy finom zöld plüss tük-rős divány Kandia 11.	Intelligens batal nő, a háztartásban kellő gyakorlattal bír, — megfelfő házvezetőnői állást keres. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóhivatalba
Friss töltésű Igmándi keserűviz érke-zett Fél-egyházy János üzletében.	

Debreczeni iparosok.

Bélyegzőgyár és veső-intézet PAULÓ I. Batthyányi-u. 22.	Blattner József Csapó-utca 1. sz. Évegezési és képkertészeti vállalkozás tükörök és ablakok nagy választékban.
FORGÁCS I. Műrész, Bádogos-utca.	Koros Sándor Férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók

RÉZGÁLIC
4 1 kg 50 K, Scherlakk, Cromtimsó Nigrosin, Kautsuk fogászathoz nagy mennyiségben megrendelhető. Felvilágosítást a Homokkert-utcai gyógyszerár ad.

Rézgálic
Raffia
Szőlőkötözőzsineg
legolcsóbban kapható
Kontsek Gézánál,
Kossuth-utca.

Magolcsay Nagy Mihály
kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.
A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalapjavításokat. Ugyanott egy 200 cm. magas, 90 cm. széles ablak eladó.

Eladó magánház
Csillag-utca 60. számú 3 szobás verandás ház cementmozaikos kő yhával, istállóval, dísznő ártal, kuttal, csatornával az udvarban. Értekezhetni a Debreceni Első Takarékpénztár ügyészi hivatalában.